

park

novomeški mladinski časopis
št. 1, letnik I., cena 1 tolar

... mladost, nad zemljo širo
se dvigni in upri oko
v človeštva gmoto neizmerno,
prešini z žarno ga močjo!...

(odlomek iz pesmi Adama Mickiewicza: Oda
na mladost)

Pozdravi!

»Naredi kar moreš s tistim kar imaš tam kjer
si.«

Leto, v katerem si Novomeščani po dolgih
letih obetamo klub - pravi klub, leto, ki bo v
znamenju Cvička, Leona Štuklja, Rock Otočca,
nove Gimnazije in drugih nebesnih znamenj, je
vredno začeti, kot se »šika« - z novim
novomeškim časopisom.

Medij je največji kapital, trgovina z
informacijami je dandanes najdonosnejša.
Posredovanje informacij pa je ne le velik vpliv
na okolje in donosen posel, temveč tudi
odgovornost za tistega, ki mu je dano poleg
sebe videti druge ljudi kot duhovna, kulturna,
etična in socialna bitja. Informacija lahko
človeka obsoja, »zbanalizira«, »zmanipulira« ali
»poneumi«, lahko pa ga dvigne, sili k
razmišljanju, ga nasméji in mu razširi obzorja.
Slednjemu je tudi namenjen ta časopis.

Društvo novomeških študentov želi s svojimi
dejavnostmi ponuditi mlademu človeku
možnost ustvarjalnega vključevanja v svoje
okolje. V bistvu se trudimo, da nam mladim ni
dolgčas, da smo vsi srečni. Tako časopis
ustvarja svež prostor za delo vsem mladim
piscem, ki želijo komentirati, predlagati, kritizirati
in obveščati, fotografom - tako reportažnim kot
umetniškimi, oblikovalcem - grafičnim in
likovnim, ter nenazadnje tudi pesnikom in
popotnikom.

Nazadnje lahko s ponosom rečemo, da si je
novomeška mladina sama naredila časopis, po
svoji meri in okusu, takšnega, kot si zasluži.

Marko Zajc,
predsednik Društva novomeških študentov

PRVI KORAK NA NOVI POTI

So poti, ki nas vodijo skozi življenje. Mnoge
od njih smo že prehodili, veliko pa jih še
pričakuje naše korake. Vsaka pot je izziv,
priložnost in pričakovanje nečesa novega in
prav takšna je tudi tala, ki jo začenjamo z
današnjim dnem.

Pred vami je novi časopis, ki je luč sveta
ugledal v letu, ko tiskani medij praznuje okroglo
obletnico svojega obstoja. Pred 360. leti je
namreč zemeljska obla dobila prvi tiskani
časopis, medij, ki je vse od tedaj prispeval levji
delež k informiranosti in izobraževanju ljudi, in
nedvomno na svoj način pripomogel k
izboljšanju kvalitete življenja. Naš namen ni nič
drugačen. Želimo, da pričujoči časopis postane
del dolenjskega medijskega prostora, medij, ki
bo, kot pravi naše poslanstvo, poglede, mnenja
in izkušnje mladih posredoval okoli in na ta
način sooblikoval družbeni prostor in javno
mnenje.

Smo aktivni del okolja, v katerem živimo in z
mladostnim optimizmom zremo v njegovo
prihodnost. S skupnimi močmi se bomo trudili
virus optimizma, ki ima nasprotni učinek od vseh
drugih virusov, razširiti med ljudi, ki z njim še
niso okuženi.

Urednica

DRUŠTVO NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

foto: B. P.

PERSPEKTIVE IN PASTI MLADINSKEGA KLUBA

Razmišljanje o letnih časih novomeške kulture

Leto 1920: Skupina mladih umetnikov in intelektualcev sproži akcijo, ki dobi ime »novomeška pomlad«. Anton Podbevšek, Miran Jarc, Božidar Jakac, Zdenko Skalicky, Marij Kogoj in še mnogi novomeški gimnazijci se (z blagoslovom slikarja Riharda Jakopiča ter mladega kritika Josipa Vidmarja) spustijo v pustolovščino duha - organizirajo vrsto kulturnih prireditev (literarne in glasbene večere, likovno razstavo), ki s svojo avantgardnostjo pretresejo novomeški, do neke mere pa ves slovenski prostor. Zaradi notranje razcepljenosti in zunanega nerazumevanja skupina razpade, kljub temu pa pusti za seboj vsaj na Dolenjskem globoke sledove.

Leto 1990: Skupina zagnancev z novomeške Gimnazije na notranjem dvorišču lastne ustanove priredi prvi Gimnazijski večer - glasbene, literarne in dramske zmožnosti gimnazijcev se znajdejo na javni preizkušnji. To je ognjeni krst za nekatere glasbenike, začetek plodnih sodelovanj, prvo javno razgaljenje nekaterih, ki jih eksistencialna skušnjava sili k poetičnemu preoblikovanju sveta, začetek svojevrstne humoristične dejavnosti, ki danes s svojimi nadaljevanji medijski podobi mesta že vtiskuje svojevrsten pečat... Prireditev žal ostane brez epiloga - že naslednje leto v mnogih urah zanesenjaškega dela pripravljen drugi Gimnazijski večer z izboljšanim programskim konceptom zaradi neugodnih vremenskih okoliščin klavno odpade. Pomanjkanje volje ob slabih pogojih, generacijske menjave ter škandalozna gradnja neokusnega gimnazijskega atrija na mestu dvorišča v naslednjih letih - vsi ti dejavniki idejo gimnazijskih večerov dokončno pokopljejo.

Paralele so možne: mnogi znaki kažejo, da je duh novomeške pomladi, skrit nekje v globinah mesta, vendarle preživel. Vseskozi latentno prisoten od tedaj gotovo usmerja in navdihuje generacije mladih, ki jim v tem svetu ni vse jasno in vse prav ter zato iščejo izhod v ustvarjalnosti. Čeprav moramo danes priznati, da je novomeška pomlad bila nekaj izjemnega - Jakac, Jarc, Kogoj (ki sicer ni Novomeščan, pa tudi član pomladnega gibanja je le pogojno) in deloma Podbevšek danes sodijo malone med kanonične slovenske umetnike - in da na estetski ravni od tedaj nimamo ničesar primerljivega, pa kljub temu kulturno življenje nikdar ni zamrlo. V slovenskem merilu odmevnih dogajanj sicer ni bilo veliko - v zadnjih letih kvečjemu dejavnost gledališke skupine t.i. novomeških artistov, ki pa ne zadošča kriteriju spontane kolektivne akcije in se zdi prej eksperimentalno samopotrjevanje voditelja - se pa vseeno periodično pojavljajo generacije, ki jim ni čisto vseeno, kaj in kako se okrog njih dogaja.

Temu prispevku nikakor ne gre za to, da bi z domoljubno ihto in posledično zameglenim pogledom povelečeval kake dogodke. Vsem mora biti jasno, da se v Novem mestu na kulturnem (besedo mislim predvsem v zvezi z umetnostjo) področju že dolgo ne dogaja nič prelomnega. Raven večine prireditev, izvzemši gostovanja priznanih umetnikov, je dejansko nizka, če jih ocenjujemo z resnejšimi kriteriji. Od nekdanjih sodelavcev gimnazijskega večera bi jih danes ob ponovnem pogledu gotovo večina zardela - ne glede na izvirnost ne glede na ravni izvedbe ni mogoče reči, da se je tam dogajalo kaj novega ali kvalitetnega. Eno priznanje pa takim prireditvam vseeno gre: za mladostni entuzijazem si zaslužijo odlikovanje. »Kvaliteta« pri mladinski kulturni dejavnosti ni vedno bistvena, mnogo pomembnejše je, da nekaj brbota, vre - nič ni namreč slabše od nič, mrtvila. Še pomembnejše je, da gre za spontano dejavnost, ki izvira iz resnične ustvarjalne

potrebe. In ravno mlada generacija je nosilec poleta, navdušenja, ki lahko v določenih okoliščinah bogato obrodi, kar nam zgodovina vendarle potrjuje. Konec koncev tudi novomeška pomlad ni nasula le suhega zlata - šlo je za široko duhovno valovanje, v katerem so se prekalili in izkazali najboljši.

Novomeško kulturno dogajanje se zdi danes raztreščeno na mnoge skupine in združenja, ki delujejo na več različnih lokacijah. Vse te lokacije imajo predvsem eno skupno lastnost: niso niti ustrezne niti ne ustvarjajo povezanosti med mladimi. Tako se že vrsto let pojavlja potreba po nekem prostoru, ki bi načrtno skušal odigrati vlogo povezovanja in postopoma postati center mladinskega kulturnega dogajanja. Novomeški gimnazijci, ki so že dve leti obsojeni na šolanje v nemogočih okoliščinah, tudi v prostem času nimajo pravih možnosti za kakršnokoli udejstvovanje - kvečjemu za pitje piva in ples v diskotekah. Upanje, da bo bolje, pa se budi ob pogledu na kompleks doma JLA. Že leta 1992 ga je izpraznila zloglasna armada ob odhodu iz osamosvojenе Slovenije. Šest let pozneje ostaja del njegovih kapacitet neizkoriščen. Ob strani pustimo vprašanje, kako je sploh mogoče in kdo je odgovoren, da ostajajo veliki prostori v središču mesta celih šest let nerabljeni. V tem trenutku se raje vprašamo, na kakšen način bi ti prostori - gre za približno 400 m² - mladim lahko koristili in kako bi bilo treba politiko teh prostorov voditi. To se moramo vprašati: edino z jasnimi konceptom in dolgoročno vizijo je namreč mogoče utemeljiti, zakaj naj te prostore v roke dobijo mladi, ne pa recimo prodajalci tekstila, zastopniki ipd., ki bi občini lajšali življenje s plačevanjem najemnine.

Toda ali sploh so taki »mladi«, ki so pripravljeni prevzeti odgovornost in radost soustvarjanja kulturne podobe mesta? V tem trenutku so to kvečjemu člani Društva novomeških študentov, ki pod svojim okriljem že nekaj let združuje največ različnih projektov, poleg tega pa razpolaga z dohodki lastnega študentskega servisa. Ker je bilo društvo pred nedavnim na podlagi strogih meril potrjeno kot ekskluzivni nosilec občinskih dejavnosti tudi s strani države, lahko poleg lastnih sredstev namensko usmerja še del dohodkov ostalih (privatnih) servisov - finančno podpira predvsem koncerte, športno dejavnost in razne umetnostne prirediteve, pa tudi druga področja. Toda ali je pravično, da se za prostore (v imenu vseh) poteguje samo ena skupina? Vsaj v tem trenutku se zdi DNS edina sila, ki lahko deluje združujoče in kaj koristnega naredi. Predvsem zaradi širokih programskih zastavok, njihovega uspešnega izvajanja in, kar je najpomembnejše, demokratske notranje organizacije, se društvo kaže kot daleč najbolj legitimni zastopnik vseh dijakov in študentov v mestu. Treba bi bilo paziti le, da ne bi prišlo do hegemonije in onemogočanja ostalih kulturnih združenj, ki bi bila za prostore zainteresirana - priložnost morajo res dobiti vsi. Možna vloga DNS se kaže pretežno kot povezovanje, koordinacija in pomoč pri financiranju raznorodnih projektov. Prostori pa so ob tem seveda nujno potrebni - mladi bi končno dobili bazo, kjer bi lahko udeležili svoje zamisli.

Temeljno vprašanje, ki mora biti postavljeno na začetku takega projekta, se glasi: Ali bodo klubski prostori res povezali udejstvovanje vseh mladih in ob ustrezni programski zasnovi dvignili kvaliteto, pa tudi popularnost in kvantiteto kulturnih dogodkov v Novem mestu? Odgovor na to vprašanje ni samoumevni da. Gre za več dejavnikov, ki jih ne bi smeli prezreti. Kaj bi taki prostori ob enotni organizaciji in smotrnem

konceptu lahko prinesli? Ključna točka je formiranje večnamenskega prostora, ki bo lahko služil različnim dejavnostim: gre za koncerte vseh vrst glasbe, literarne večere, razstave likovnih in fotografskih del, delavnice, tematske večere z diapozitivi ali filmskimi projekcijami, predavanja in okrogle mize o različnih temah, morda tudi manjše gledališke predstave... skratka za vse, kar bo v danih okoliščinah mogoče. Predvsem je pomembno, da ima možnost vsakdo, ki je pripravljen delati. Seveda ne gre za ustvarjanje iz nič - mnoge dejavnosti v Novem mestu že potekajo. Vendar se zdi, da je ravno težava z ustreznimi prostorskimi rešitvami ključni zaviralni moment. Če bi tako zasnovan klub res polno zaživel, ni povsem naivno pričakovati, da bi čez čas prišlo do napredka tudi na tistih področjih, ki so trenutno omrtvela.

Ob katerih pogojih pa lahko klub res zaživi? Ker gre za mlade, je predvsem pomembno, da ne postane nekakšna formalizirana kopija kulturne institucije, temveč mora biti sproščeno shajališče, center duševne energije in poleta - y njem se mora vsak čim bolje počutiti. Moja vizija je taka: klubsko, kavarniško, malce kabaretno vzdušje, kjer se ob kavi, soku ali kozarcu piva zbirajo mladi tudi takrat, ko ni koncertov ali drugih prireditev. Seveda se lahko takoj vzdigne nekdo, ki bo nasprotoval takemu konceptu - češ, kakšen je to kulturni klub, kjer točijo alkoholne pijače, dobili bomo le še en nov lokal ipd. Toda osebno sem prepričan, da je to edini način, ki bo preprečil samevanje in v končni fazi zamiranje kluba. Gre za to, da se mladim ponudi alternativen način preživljanja prostega časa, tudi večerov ob koncu tedna. Poleg tega pa obstaja za tak - barski - koncept še en argument. Dejavnost DNS se je začela z organizacijo koncertov v piceriji Tratnik. Kljub temu, da je prostor pretežno neustrezen, so koncerti večinoma dobro obiskani. Toda pobrane vstopnine običajno ne zadoščajo za pokritje stroškov - honorarje glasbenim skupinam pogosto plačuje DNS iz sredstev, nabranih preko servisa. Če pa bi študentje imeli svoj prostor in nadzirali točenje pijač, bi namesto privatnim rokam ves izkupiček od prodaje pijač pripadel študentom. V končni fazi to pomeni, da bi z dodatnim dohodkom lahko ponudbo kluba še popestrili, denimo s koncerti kvalitetnejših, manj znanih ali manj komercialnih skupin, razstavami priznanih umetnikov ipd.

Tu pa se odpira drugi sklop vprašanj, ki je še pomembnejši. Gre namreč za problem programskega krmarjenja: večno in neresljivo vprašanje razmerja med populizmom in hermetizmom se zdi podobno neprestani plovbi med Scilo in Karibdo. V postmodernem času je problem še bolj pereč - kredibilnost za vrednostno izrekanje o kateremkoli umetnostnem pojavu se nekako razblinja. Vse bolj se kaže, da je vsak izbor sam po sebi subjektiven, taka pa je kvečjemu lahko tudi njegova vsakokratna utemeljitev. Tudi moje mnenje se noče vsiljevati kot zavezujoče - menim pa, da je v programski zasnovi vendarle treba potegniti zasilne ločnice med dvema nivojema, kadar je to le mogoče. Brezkompromisno in z maksimalnimi sredstvi je treba podpreti izvorno ustvarjalno dejavnost novomeških mladih na vseh umetnostnih področjih. Ne le podpirati obstoječe, ustvarjati je treba tudi pogoje za spočenje novega, česar morda še nimamo - tako bi morda oživilo kako mrtvo točko, na primer gledališče. Na drugi ravni pa je treba poskrbeti, da se bo ta še surova in neizbrušena kreativnost napajala z vrhunskimi zgledi tudi v domačem mestu. Tako se zdi nujno, da se na področju gostovanj, umetniškega »uvažanja«, izvede diferenciacija med tistim, kar je zgolj popularno, in tistim, kar zadošča ostrejšim umetniškim

kriterijem. Prvo je nujno potrebno za socialno življenje in popularnost kluba. Drugo pa je sposobno prispevati k dvigovanju kulturne izobrazbe in ravni mladine, s tem pa celega mesta - kar se ponuja kot možen poglavitni smoter kluba. Temu ustreza mora biti tudi distribucija sredstev: popularen rok koncert bi se v načelu moral izplačati brez velikih finančnih injekcij, sploh če prištejemo še zapitek. Osnovna naravnost kluba pa bi morala iti v smeri tiste druge veje ter prvo jemati bolj kot dodaten finančni vir. Ravno ta druga veja pri DNS še ni dosegla posebno visoke ravni, eden vzrokov za to, pa je, vsaj upam tako, pomanjkanje ustreznega centra.

Diferenciacije v tem pogledu se morda zdijo anahronistične, a kaj nam ostane v nasprotnem primeru? Logika trga, zakon ponudbe in povpraševanja, nam seveda ponuja »trdno« in eno-urno rešitev. Tu ni prostora in opravičila za nerentabilne projekte, projekte, ki ne prinašajo kapitalskih donosov. Toda ali je v tej logiki klub kot tak sploh še upravičen, še raje - upravičljiv?

Ravno tu se na načelni ravni postavlja past mladinskemu klubu: uspešnost zgolj pri organiziranju rokarskih ipd. žurov ne prenese resnega miselnega pretresa. Če ni kakovostne nadgradnje, podprte z zadostno teoretično utemeljitvijo in refleksivnim momentom, pravzaprav ni razloga, da bi mladi klubi dobili. Zato je popolnoma jasno, da odgovorno krmarjenje ne bo lahka naloga. Toda poskusiti je vredno. In prav mogoče je, da za nami in ob nas še vedno lebdi duh novomeške pomladi - nemara isti duh, ki je gnal Atence, da so dobesedno razsipali državno bogastvo pri gradnji Akropole in njenih veličastnih templjev. Tudi naše mesto ima nekaj, s čimer se lahko pohvali - to pa sta ravno evropska kultura in zgodovina. In to nas loči od Neevrope, to je razlog, da lahko od našega, v svetovnih merilih tako majhnega, mesta vedno nekaj pričakujemo. Ničesar pa ne moremo pričakovati od utilitarne logike divjega kapitalizma - še posebej, če se kani vtihotapiti tudi med študente.

Zato bodo novomeški svetniki 29. 1. 1998, ko se bodo odločali o dodeljevanju prostorov v domu JLA, pravzaprav glasovali o dveh možnih perspektivah, dveh temeljno različnih načinih razmišljanja. Morda se tega niti sami ne bodo zavedali, morda se bo zadeva po nepotrebnem spolitizirala. In če bi bojna sreča pripadla ortodoksni utilitarizmu, predlagam za prihodnost mesta sledečo sijajno potezo - edinstven projekt, ki bo enkrat za vselej opravil s konservativnim nostalgizmom: razširimo Novi trg čez kapitelski grič vse do kandijskega mesta, spodaj pa zgradimo garaže v treh etažah - tako bomo sijajno rešili prostorske in parkirne težave v mestu ter se hkrati rešili starih podrtij. Z njimi so itak samo težave.

Marijan Dovič

pojasnilo:

Članek je bil napisan v začetku januarja z namenom dodatno osvetliti problematiko mladinskih prostorov v Novem mestu. Naj bi izšel v Dolenjskem listu še pred sejo mestnega sveta 29. 1. 1997, ko so svetniki odločali o prostorih. Članek preprosto ni bil objavljen, brez kakršne koli obrazložitve. Kasneje so se pri časopisu opravičili, češ da tako dolgih prispevkov nimajo navade objavljati, saj jih ljudje menda ne berejo. Kljub vsemu, pravzaprav zaradi vsega, sem ob dolgoročno neugodnem izidu glasovanja svetnikov sklenil članek objaviti v novem študentskem časopisu - nespremenjen, kot je bil namenjen za Dolenjski list.

PROBLEM KLUBA SO SVETNIKI LDS-ZLSD- SLS-SNS PRELOŽILI ZA NEDOLOČEN ČAS

Poročilo s seje novomeških svetnikov

V četrtek, 29.1.1998, je bila v vijolični dvorani novomeške Občine seja mestnega sveta, na katerem so se pod tretjo točko dnevnega reda odločali o usodi prostorov v KC Janez Trdina. Izhodiščno stanje je sledeče: prostori so nedotaknjeni že skoraj 5 let, so nedograjeni, brez vodovodnih, električnih in drugih inštalacij, brez prezidov, vhoda... Od osamosvojitve pa do teh dni ni bilo nobene javne pobude za konkretno urejanje teh prostorov in reševanje mladinske problematike nasploh. Investicija v višini 15-20 mio SIT je potrebna samo za dograditev in opremo prostorov, vendar jih občina doslej še ni rezervirala v proračunu, zato je pobudnik (DNŠ) v treh letih skupaj s sponzorji že pripravil ta sredstva, katera smo pripravljeno vložiti v te prostore, če jih občina dodeli DNŠ-ju. Potemtakem bi bil klub zgrajen v enem letu. DNŠ želi priti do prostorov po regularni poti. Izpeljali smo pogovore s skoraj vsemi poslanskimi skupinami, upoštevali njihova mnenja, v lokalnih mediji smo obveščali javnost o razvoju dogodkov, pripravili tiskovno konferenco v bodočih mladinskih prostorih, izdelali smo obsežno poročilo vseh mladinskih projektov, pripravili mladinski program za leto 98 te pred samo sejo organiziralo ogled omenjenih prostorov. Točko je začel predsednik DNŠ-ja Marko Zajc z uvodnim nagovorom. V burni razpravi, ki je trajala skoraj dve uri in pol, je vsak svetnik začel s približno istimi besedami: "Sem eden izmed pobudnikov...", "Skrajni čas je, da rešimo mladinsko vprašanje...", "DNŠ je edinstvena organizacija...". Toda nekateri so v nadaljevanju zahtevali predhodno izdelavo mestne mladinske politike, dolgoročno razvojno vizijo, previdnost in odgovornost, razne dokumente, možne nove inštitucionalne ureditve, poročila o delovanju KC in ostalih mladinskih interesnih skupinah, ipd. Sliši se lepo, pomeni pa nič drugega kot odlašanje in sprenevedanje. Klub odličnim govorom in jasnimi replikami vodje poslovanja DNŠ Gregorja Macédonija je bistvo problema ob močnih političnih interesih žal začelo bledeti. Sledilo je glasovanje o predlogu DNŠ-ja, ki ga je dodatno razširila še Komisija za družbene dejavnosti, po katerem se prostore dodeli DNŠ-ju, zadolžuje mestno upravo, da izdelava podrobno

pogodbo o obveznostih obeh strani, zavezuje, da se prostore ne sme prodajati ali dajati v najem drugim, nadalje obvezuje, da imajo dostop do teh prostorov vse mladinske organizacije v Novem mestu ter nazadnje, da se prostori vrnejo Mestni občini, če bi prišlo do kršenja pogodbe ali prenehanja delovanja. Takrat pa se zgodi nepričakovana politična ukana. Svetnik Anton Škerlj predlaga, da se predlog razseka na podskelepe in vsak podskelep sprejema posamič. Sprejet je bil prvi odstavek predloga, da se "prostore dodelijo DNŠ-ju" saj "proti" mladini ni nihče, ni bil pa sprejet drugi stavek, ki pojasnjuje, kdo bo pogodbo pripravil. In politični blok LDS-ZLSD-SLS-SNS naloži Mestni upravi dodatne pogoje pred samim podpisom pogodbe, ki jih je v tem mandatu zelo težko uresničiti. Tako je bil s tem problem prestavljen do takrat, ko bo Mestna občina pogoje izpolnila. Govora je bilo tudi o najemnici, češ da se ne bi zaračunavala dokler se ne poravnava z investicijami, kar je pa je bilo v predlagani obliki za DNŠ nesprejemljivo. Nepristranskega opazovalca pri vsem skupaj najbolj pogreje, da se svetniki odločajo kot horda ovac, ne pa kot družba posameznikov. Apel predsednika DNŠ Marka Zajca, naj se vendarle odločijo po lastni presoji, so očitno preslišali. Kaj ima konec koncev rock koncert, likovna razstava ali potopisno predavanje opraviti s strankami in njihovimi podmladki, koalicijami in opozicijami vseh vrst? To v mladinskem klubu nikogar NE BRIGA. To NISO naši problemi!

Koliko svetnike prostori res zanimajo, so pokazali pred sejo. Od 32 povabljenih svetnikov sta se skupnega ogleda prostorov udeležila le dva. Svetniki se svojih dejanj "ne sramujejo", zato lahko objavimo njihova častna dejanja. V prvem stolpcu so tisti svetniki, ki so podprli razširjen predlog DNŠ-ja, v drugem pa oni, ki so podprli predlog koalicije LDS-ZLSD-SLS-SNS.

Mladini in širši javnosti smo obljubili, da bomo storili vse, da prostorski problem novomeške mladine poskusimo rešiti še letos, zato že iščemo nove rešitve. Vsi, ki želite zvedeti še ostale podrobnosti na to temo, pišite na DNŠ, Prešernov trg 8, 8000 Novo mesto.

DNŠ

Uvodni nagovor na seji mestnega sveta 29.1.98

Spoštovane svetnice in svetniki!
Spoštovan g. župan!
Spoštovani novinarji in drugi obiskovalci!

Najprej se želim zahvaliti tistim poslanskim skupinam - torej skoraj vsem - ki so podprle uvrstitev problema mladinskega kluba na dnevni red današnje seje.

Mislím, da smo na DNŠ pripravili kvalitetno gradivo, ki pojasnjuje položaj mladine; lahko ste prebrali tudi argumente in podatke, ki dajejo našemu predlogu vso težo.

Ne zamerite, ker bom moral v naslednjih stavkih večkrat uporabiti besedo EDINI. Odveč je ponavljati, da je DNŠ tista organizacija, ki v Novem mestu lahko edina kandidira za te prostore in jih tudi upravlja v interesu vseh mladinskih organizacij. Pa vendar:

1. S pravnega vidika smo edini uradno in s strani države potrjeni nosilec mladinskih občudijskih dejavnosti na širšem področju Novega mesta. Tako je Mestna občina Novo mesto pri vseh aktivnostih na tem področju dolžna kot sogovornika upoštevati DNŠ, če noče kršiti zakona.

2. Naš poglavitni argument je to, kar smo že naredili. Vsebinsko smo danes edini, ki izvajamo mladinski občudijski program na skoraj vseh področjih. In to v meri, ki prestopa meje marginalnosti, če omenim vsaj koncerte in vseslovenske festivale. Delujemo javno, ničesar ne skrivamo in smo odprti za vse. Za razliko od ostalih lahko govorimo predvsem o tem, kar počnemo, ne pa o tem, kar bi ali bomo.

3. Tudi na področju financiranja smo edini, saj s pomočjo proračunskih sredstev pokrivamo le 15% programa. 70% sredstev zberemo preko Študentskega servisa, 15% programa pa pokrijejo sponzorji. DNŠ tako ponuja finančna sredstva za ureditev prostorov in upravljanje mladinskega centra - s svojim, ne občinskimi denarjem - torej s strani dijakov in študentov samih.

4. DNŠ je tudi edina mladinska civilno-družbena organizacija, ki je popolnoma vodena s strani študentov in dijakov. Članstvo je pogojeno samo s statusom. Prepričani smo, da le taka organizacija lahko nudi možnosti vsem, zato smo povezani tudi z drugimi mladinskimi organizacijami in dijaškimi skupnostmi. Prepričani smo, da morajo programsko zasnovati, izdelati vizije kluba ter odgovornost vodenja vedno imeti v rokah izključno dijaki in študenti, nikakor pa ne nekakšen občinski mladinski odbor ali inštitucija, ki bi učila mladino, kaj jim mora biti všeč. Veste, mladi morajo nositi tako težo lastnih napak kot lovorike uspeha - in to za vse, kar počno. Šele odgovornost jih dela ustvarjalne in samostojne.

Svetniki in svetnice vseh političnih opcij - veste, da smo tukaj in zdaj kot civilna družba pred politiko v podrejenem položaju. A vendar imate moč in, tako upam, tudi voljo, da skupaj odpremo mladinski center pred iztekom tega leta. Naj še poudarim, da se moramo zavedati posledic odlaganja problema v prihodnost. Ljudska modrost pravi: "Naredi kar thoreš s tistim kar imaš tam kjer si". In danes smo tukaj, da rešimo prostorsko stisko mladih. Zato v imenu mladih Novega mesta, ki si zaslužijo kaj boljšega, apeliram na vsakega izmed vas. Ne kot člana te ali one stranke, zavezanega tej ali oni skupini ali dogovoru. Želim, da se vsak od vas odloči sam, po svoji vesti. Mladinski center lahko imamo kmalu, lahko čez dve leti, lahko pa nikdar. Prepričan sem, da se globoko v sebi dobro zavedate odgovornosti, ki jo imamo vsi do prihodnjih generacij. Želim le, da bi se odločili v skladu s to zavestjo.

Hvala.

Marko Zajc,
predsednik DNŠ

Vida Čadonič-Špelič
Janez Mežan
Ivan Žura
Franci Bačar
Jožica Barbo-Hrastar
Leopold Kolenc
Dušan Pápež
Želimir Šribar
Gregor Vodnik
Jože Borse
Jože Perše
Neža Primc

Anton Vesel
Jožefa Miklič
Jožef Pršina
Marjan Somrak
Marjan Stubler
Branko Dular
Boris Dular
Anton Škerlj
Jože Florjančič
Darinka Smrke
Damjan Bartolj
Jože Kukec
Ciril Klemenčič
Jože Kregar
Jože Derganc
Štefan David
Jadranka Bartelj
Franc Bartelj

111 857
1998/10699

Mladinski klub in center v Novem mestu

Vprašanje mladine, kaj, kako in kam z njo, se v Novem mestu pojavlja bolj ali manj transparentno vsaj od ukinitve spornega "Krkinega kluba" v osemdesetih letih, kolikor omenjena problematika ni bila aktualna že v prejšnjih desetletjih. Znano in zgodovinsko potrjeno dejstvo je, da se izstopajoče ustvarjalne generacije in posamezniki pojavljajo v valovih in za svoje ustvarjanje in uveljavljanje ne potrebujejo pravzaprav nobene institucionalne organizacijske podlage, saj jim zadostno osnovo za delo pomeni že njihov prekipevajoči talent. Prav tako pa je res, da med temi svetlimi trenutki nekje neopazno životarijo celi navidez naveličani rodovi, brez volje do česarkoli, razen morda do materialne preskrbljenosti ali "prepreskrbljenosti". Skratka, pomanjkanje vsakršnega kulturnega udejstvovanja mladih.

Ideja o mladinskem klubu, ki bi omogočal kontinuirano izvajanje mladinske kulture in drugih občudijskih dejavnosti z ustreznimi prostori za koncerte in razne projektne delavnice, široko in razvejano informacijsko mrežo, z izkušenimi, odgovornimi in zaupanja vrednimi ljudmi ter, kar je najpomembnejše, z zagotovljenim virom financiranja, je stara že kar nekaj let. Bili so že poskusi v tej smeri, vendar se je na koncu vedno zataknilo ali pri denarju, lokaciji ali pri ljudeh.

Z izgradnjo KC Janeza Trdine so sanje nas mladih začele dobivati realne oblike, saj so prostori v spodnji etaži kulturnega centra delno še neizkoriščeni, neurejeni ter neoddani in kot takšni pravzaprav idealni za ureditev dolgo pričakovanega in od vseh možnih oblasti obljubljanega mladinskega kluba in centra.

Pri tako velikih projektih je pač treba položiti karte na mizo. V Novem mestu obstaja sicer več mladinskih interesnih združenj, od raznih srednješolskih organizacij, podmladkov vseh možnih političnih strank, kulturno-umetniških društev ipd. do Društva novomeških študentov. Slednje je, že po definiciji apolitična organizacija, ki združuje zainteresirane študente in dijake novomeške občine, pravzaprav edino, ki je v zadnjih petih letih (od svoje ustanovitve dalje) dejansko delovalo in ogromno storilo na področju mladinske kulture, športa, sociale, izobraževanja, humanitarnih akcij idr. Z uskladitvijo Zakona o skupnosti študentov RS v letu 1997 je DNS tudi edini uradno in s strani države potrjeni nosilec občudijskih dejavnosti na širšem področju Novega mesta, ki se financirajo s strani vseh na tem območju lociranih študentskih servisov.

Društvo novomeških študentov je v tem trenutku torej edina z najvišjega nivoja potrjena organizacija za izvajanje mladinskih občudijskih dejavnosti na področju Novega mesta, ima zagotovljena finančna sredstva, poseduje 5-letne izkušnje in zagotavlja tudi ustrezne kadre za vodenje bodočega mladinskega kluba.

Društvo novomeških študentov že nekaj časa posveča veliko pozornosti omenjeni problematiki in je v tem smislu storilo tudi nekaj konkretnih korakov. K sodelovanju, oblikovanju idej, programa, načrtov ipd. bodo vsekakor povabili VSE zgoraj naštetih in nenaštete mladinske organizacije, ki delujejo v novomeški občini. Vsakdo, ki bo imel zamisel ali idejo in voljo do njene uresničitve, bo dobrodošel pri oblikovanju klubskega programa. Vendar se je treba zavedati, da mora nad celoto bedeti stabilen, resen in odgovoren koordinator, ki ne bo dopustil nikakršnih nepravilnosti v poslovanju kluba in centra ter bo s svojim imenom zagotavljal legitimnost in pozitivno mnenje javnosti o delovanju kluba. To naj bi bila vloga Društva novomeških študentov.

Ob tej edinstveni priložnosti se mladi obračamo tudi na vas, bralce Dolenjskega lista, da nas podprete v naših prizadevanjih in tako skupaj storimo, po našem in, upamo, tudi vašem prepričanju, ogromen korak naprej za novomeško in dolenjsko mladino danes, jutri in v prihodnje.

Tomaž Koncilija

**DOLENJSKA
BANKA**

Moj tekoči račun

➡ **Prednosti tekočega računa:**

uporaba bankomatov mreže **ba** po vsej Sloveniji,
pridobitev avtomatskega limita ob odprtju tekočega računa,
uporaba izrednega limita,
pridobitev plačilne kartice Aactiva ali Aactiva-Eurocard/Mastercard,
razpolaganje s čekovnimi blanketi,
trajno pooblastilo banki.

➡ **Novost: poslovanje po Internetu**

Na straneh Dolenjske banke v omrežju Internet lahko opravljate naslednje storitve:
naročilo čekov,
oddaja zahteve za prekoračitev sredstev na tekočem računu,
pregled stanja na tekočem ali žiro računu,
informativni izračuni.

➡ **Posebna ugodnost!**

Študentom in dijakom, ki so banki predložili potrdilo o šolanju,
banka ne zaračunava vodenja tekočega računa.

Dolenjska banka d.d.

Seidlova cesta 3, 8000 Novo mesto, poštni predal 206
Telefon: 068 316 500, teleks: 35736 dbnmsi, telefaks: 068 321 113
S.W.I.F.T.: DBNMSI2X, <http://www.db-nm.si>

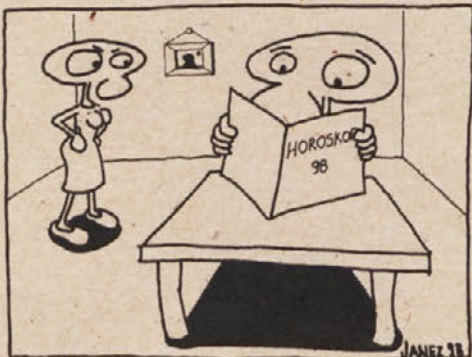
Se še nisi povsem dobro navadil/a na tole osmico, kaj? Nič se ne obremenjuj, saj bo tako ali tako leto kmalu naokrog in z njim po prišla devetka. Toda večja težava bo nastopila konec prihodnjega leta, ko bomo morali nadomestiti kar vse štiri številke. Najbolje bo, da že kar zdajle začnemo vaditi:

2000, 2000, ...

Vendar, kaj bi hiteli, vse pride ob svojem času.

Že veš, kaj te čaka v letošnjem letu? Če še nisi, potem je skrajni čas, da prebereš letni horoskop in verjemi mi, da se boš takoj počutil/a bolje. Morda dobro počutje ne bo trajalo več kot eno uro ali en dan, toda če smo skromni, je že tudi to nekaj.

Tisti zagreti smo lahko že konec novembra začeli radovedno brskati po svoji prihodnosti... 'Bom končno dobila kakšen vagon denarja in ali bom končno spoznala tistega princa, ki bo mimogrede prijezdil mimo in padel s konja?'... Lahko vas razveselimo z novico, pred vami je zelo srečno leto... « Uau! »...če na pravo priložnost (ljubezen) še čakate, imate tja do poletja precej možnosti, da jo ulovite - privlačile vas bodo ribe in strelci... « Reke so precej onesnažene... nič, kar na morje bom šla... ali pa v gozd... na afriški safari... ali pa kar v najbližjo kasarno, v Bršljin... morda pa me vzamejo v strelsko društvo Trebnje... ob tolikšni izbiri mi gotovo ne uide tale princ. »... pred vami je finančno zelo uspešno leto... « Tega ne bom zmogla sama, kar takoj bom dala oglas na Vaš Kanal: 'Kupim malo rabljen stroj za štetje denarja...' Le zdravstvena napoved ni ravno blesteča, sicer vse pa tudi ne more biti. »...v prvih treh mesecih vas bodo pestile zdravstvene težave, toda kasneje boste spet v odlični formi in boste uspešno kljubovali stresom vsakodnevnega življenja... «

Je morda tvoja napoved kaj drugačna od moje? Morda te bodo bolj privlačili kozorogi, levi ali pa celo device in morda se te bo gripa lotila proti koncu leta, toda to je vse isto. Kako resnično boš srečen/na, zaljubljen/a, bogat/a in zdrav/a, je odvisno samo od tebe. Naj bo napoved še tako slaba (čeprav vem, da ni), imaš moč, da dokažeš, da ni resnična.

Zapomni si naslednje: karkoli želiš, lahko dosežeš, če to resnično hočeš in če si pripravljen/a dovolj dolgo in močno vztrajati pri tem. Moč je v tebi in možnost, da jo uporabiš, prav tako. Torej, ne čakaj, da bo horoskop spremenil tvoje življenje rāa bolje. To lahko storiš samo TI. Maja

UMETNOST EGOIZMA

V branje vam ponujamo knjigo...

»Počnem, kar me veseli. V vsem, kar počnem, vidim pozitivno stran.«

Kircher pravi: »Vsi smo egoisti, a le malo jih je, ki znajo to v polni meri izkoristiti. Večina se najraje prilagodi svojemu okolju. Vse bi storili, samo da bi jih drugi imeli radi, jih hvalili in jih upoštevali. Tako se spremene v ubogljive lutke, ki plešejo tako, kot igrajo drugi, in niti ne poskušajo več živeti po svoje.«

Živimo v času, ko je nujno potrebno misliti najprej nase šele nato na druge in ko je bolje, da navadimo druge nase, kot da se neprestano oziramo nanje. Življenje je boj, rivalstvo. Borimo se, da pridemo na svet, kasneje da se uveljavimo med sovrstniki, da si pridobimo izobrazbo, da postanemo finančno neodvisni, da si izborimo svoj življenjski prostor. Bolj ko bomo verjeli vase, lažje bomo prestopili ovire življenja. Ljudje pa se tako radi zanašamo na druge, drugim verjamejo bolj kot sebi ter se podrežno močnejšim, bogatejšim. Koliko truda bi bilo potrebno, da vzamemo svoje življenje v svoje roke in se ne zgledejemo več po drugih, ki so po merili družbe najuglednejši. Smo pripravljeni najti svoj egoistični čut? Smo si sposobni izoblikovati svojo vodilno misel, s katero bi ugotovili, kaj bi radi, kaj zmoremo, kako bi uskladili svoje želje in sposobnosti z realnostjo, kako bi sprejeli odločitev, čemu se moramo odpovedati, če hočemo doseči tisto, kar bi radi dosegli? Nihče nas ne more obvarovati pred življenjskimi izkušnjami. Življenje je polno tveganj, ta pa prinašajo zadovoljstvo ali izgubo, s katero se moramo znati spoprijeti. Ste sposobni prenesti, da bi vse svoje prihranke vložili v vrednostne papirje, ki lahko čez noč izgubijo svojo vrednost? Naučimo se življenja s kančkom sebičnosti. Ste pripravljeni stopiti v bitko s seboj? Preberite knjigo Umetnost egoizma Josefa Kirschnerja in se poskušajte naučiti, kaj vse vam lahko nudi življenje.

Zadnjo misel dolgujem Sun Ceju, kitajskemu vojskovodji iz šestega stoletja pred Kristusom, ki pravi: »Če poznaš nasprotnika in če poznaš sebe, lahko brez nevarnosti biješ sto bitk. Če poznaš sebe, nasprotnika pa ne, so tvoje možnosti za zmago enake kot za poraz. Če ne poznaš ne nasprotnika in ne sebe, boš v vsaki bitki premagan.«

Ajda

M.Ž.

LETOS BOMO »PRAZNOVALI«

Okrogle obletnice naslednjih dogodkov, ki so eni bolj drugi manj zaznamovali čas, v katerem živimo danes.

- Pred 500.let je Kolumb odkril Južno Ameriko, Vasco da Gama pa priplul do Indije.
- pred 370.let je Harvey opravil razpravo o kroženju krvi,
- pred 310.let je v Lloydovi kavarni v Londonu začela delovati zavarovalna družba,
- pred 230.let je Cook prvič prepotoval Tihi ocean
- pred 220.let je Bramah iznašel stranskišče z izplakovanjem,
- pred 210.let so Britanci ustanovili kolonijo v Avstraliji,
- pred 200.let je Napoleon zasedel Egipt,
- pred 150.let je na stari celini prišlo do revolucionarnih gibanj, nastal je program Zedinjena Slovenija, na novi celini pa so v Kaliforniji odkrili zlato,
- pred 110.let je Nikola Tesla izdelal motor na izmenični tok,
- pred 100.let sta zakonca Čurie izolirala radij,
- pred 90.let je bila ustanovljena Slovenska filharmonija,
- pred 80.let se je končala 1. svetovna vojna, ustanovljena je bila država SHS in mesec kasneje Kraljevina SHS,
- pred 70.let je Walt Disney predstavil Miki miško,
- pred 60.let so v Ljubljani ustanovili Akademijo znanosti in umetnosti,
- pred 50.let je bil umorjen indijski voditelj Gandhi, v Južnoafriški uniji se začne apartheid, istega leta je bila ustanovljena Svetovna zdravstvena organizacija,
- pred 40.let je prišlo do študentskih demonstracij v mnogih državah, umorjen je bil Martin Luther King in z vesoljsko ladjo Apollo 8 je bil opravljen prvi polet človeške posadke proti Lunii.
- pred 30.let je papež postal Janez Pavel II,
- pred 10.let pa smo bili priča odmevnemu vojaškemu procesu proti četverici JBTZ.

Foto: M.Ž.

Ne postajamo pametni od tega, kar smo slišali, temveč od tega, kar smo doživeli.

Karl Gloersen

Noč trudna
molči,
nezamudna
beži
čez mestni trg luna sanjava.
Vse v mraku
mirno,
na vodnjaku
samo
tih vetrc z vodoj poigrava.

(odlomek iz pesmi Na trgu)

Svoja najlepša leta je preživel v Novem mestu

Bliža se februar in z njim slovenski kulturni praznik, ki ga obeležujemo ob dnevu smrti Franceta Prešerna. O največjem slovenskem pesniku bo ob omenjenem prazniku tako kot vsako leto tudi letos napisanega in povedanega veliko. Kulturni praznik je dan, ko se spomnimo tudi drugih slovenskih pesnikov in pisateljev. Vendar vse je težko zajeti v enem dnevu in prav zato jih večinoma poznamo le po imenih, tudi tiste, ki bi morda zaslužili malo več naše pozornosti zaradi dejstva, da so nekoč živeli in ustvarjali v našem kraju.

Eden takšnih je Dragotin Kette, najstarejši iz velike četverice slovenske »moderne«, ki jo z njim sestavljajo še Ivan Cankar, Oton Župančič in Josip Murna. Med prijatelji je Kette veljal za enega najbolj obetavnih mladih slovenskih pesnikov in primerjali so ga celo s

Prešernom. Pesnik je bil sicer rojen na Premu pri Ilirski Bistrici, vendar je v Novem mestu preživel najbolj brezskrbno in najbolj plodno obdobje svojega življenja. Tukaj je obiskoval zadnja dva razreda gimnazije in leta 1898 tudi uspešno maturiral.

Obletnice pesnikovega rojstva, letos je minilo 99 let, so se spomnili člani Literarnega društva Dragotin Kette in 19. januarja pripravili enkratno literarno večer. Ta se je pričel na Glavnem trgu ob vodnjaku, ki nosi pesnikovo ime, nadaljeval pa v nekdanji Jakčevi gostilni, v gostišču Breg, kamor je Kette rad zahajal v gimnazijskih letih.

Omenjenega večera so se udeležili tudi člani Literarnega društva Ilirska Bistrica, ki so v počastitev pesnikovega rojstva v svojem kraju pripravili vrsto najrazličnejših prireditev, ki so se odvijale kar ves mesec. Čeprav sem vedela, da zaman, sem se vseeno vprašala: »Ali smo Novomeščani kdaj komu namenili tolikšno pozornost? In ali zares ni nikogar, ki bi si jo zaslužil?«

Maja

ŠIROKO SI NAREDIL MOJIM KORAKOM

IN NISO KLECALE MOJE NOČE (IN 17. 37)

NOVO MESTO

Foto: Matjaž Mehle. Iz serije razglednic »Novo mesto 96/1-10«.

Literarni klub »Dragotin Kette« Novo mesto

Pregovor pravi, da se sorodne duše vedno najdejo. Pred dobrimi sedmimi leti so se našli. Ljubezen do besedne umetnosti in želja po izpovedovanju sta jih združili.

Začeli so javno nastopati in objavljati svojo poezijo in prozo. Tako se je vse skupaj začelo, danes pa so znani pod imenom Literarno društvo »Dragotin Kette«, ki združuje tako priznane že uveljavljene, kot tudi mlade neveljavljene literate. Trenutno jih je v društvu prek dvajset.

Društvo si prizadeva razširiti in popestriti kulturno in družabno življenje v našem okolju in dvigniti kvaliteto našega življenja. Daljši literarni večeri, ki so jih poimenovali literarni maratoni, pesniški

večeri in 1. mednarodni literarni maraton, ki se je zgodil konec lanskega novembra, potrjujejo izpolnjevanje zastavljenega poslanstva. Člani društva se tudi redno udeležujejo letnih srečanj mladih pesnikov in pisateljev Slovenije, ki jih pripravlja ZKO Slovenije.

Društvo si prizadeva razviti ustvarjalno ozračje in pomagati mladim pri premagovanju ovir, pri izdajah prvih publikacij. V svoj program so zapisali naslednje nadvse spodbudne misli: **»Društvo bo pripomoglo k uveljavljanju mladinske kulture, kot neločljivega dela kulturnega življenja v našem mestu. Predvsem pa želimo, da dolenjska mladina ne bo več stopala plašna in zavrta, pač pa razgledana, vedra in z zaupanjem v svoje sposobnosti.«**

Njihovemu prizadevanju se navsezadnje s pričujočim časopisom pridružujemo tudi mi. Za pogumen korak na poti v življenje!

Maja

ŽELEZNA DOBA NA SLOVENSKEM

The Iron Age in Slovenia
Eisenzeit in Slowenien
L'âge du Fer en Slovénie
L'età del ferro in Slovenia

Kapiteljska njiva

Novo mesto

DOLENJSKI MUZEJ NOVO MESTO / SLOVENIJA / SLOVENIA

28. november 1997 - 30. september 1998

28 November 1997 - 30 September 1998

Razstava PLODOVI RODOVITNE ZEMLJE

Né gre za katerokoli zemljo, temveč za tisto na Kapiteljski njivi, ki je dolga stoletja skrivala bogastvo naših daljnih prednikov.

Doslej so večše in prizadevne roke iskalcev korenin naše preteklosti raziskale tri četrtine od skupne površine 22.000 m². Desetletno arheološko raziskovanje grobov iz časa starejše in mlajše železne dobe je obelodanilo mnoge predmete, ki zgovorno pričajo o

kulturi dolenskih staroselcev. Grobovi iz časa halštatske družbe, ki je na tem področju živel in ustvarjala od 8. do 4. stoletja pr.n.š., ter predmeti iz grobov mlajše železne dobe, to je iz časa 4. do 1. stoletja pr.n.š., so prostore Dolenjskega muzeja okrasili s številnimi raznolikimi predmeti.

Obisk muzeja in ogled razstavljenih eksponatov, med katerimi na prvi pogled prevladujejo nakit in posode, obiskovalca ponesejo v čas, ko je življenje potekalo povsem drugače - po zakonih, ki jih je narekovala narava.

M.Ž.

V našem uredništvu se je znašla pesem brez naslova gimnazijke Katje Plut. Pesem je iz njene tretje!!! pesniške zbirke Dober tek!, ki je izšla spomladi lanskega leta.

Katja Plut

Mrzli mrak
je popokal
po šivih in
skoz razporek
razkril
zapaljeno
črtico jutra.
Stopila se je prek neba,
pokapljala po lampijonih
noči in mesta in svojih sanj,
jih pogasila
in se razvnela
v dan.

O sebi je zapisala tole:

» Jaz sem Katja (in hvala BOGU, ker najprej bi morala bit Metoda(!)) Mislim pliiiz). Stara sem pol leta pa osemnajst. Po srcu sem dobra, po horoskopu pa ovca. Tale Dober tek! je moja tretja pesniška zbirka (plosk plosk), prva necenzurirana in totalno avtorski projekt (mene in) mojga lubita.

V bistvu drugega kot izkoriščat ne znam: gospoda Francija Šalija, da mi je napisal oceno - in to tako, da še zdaj ne vem, od kod je moja mama zbrala dnar za podkupnino (... »Mislim, da je bila ta moja pojedina, tega kar si mi pripravila, izvrstna. Tvoj Dober tek se je zares zgodil. Užival sem v pesmih, še zlasti zaradi svežega jezika.«...) - in potem še Rotary Club, da mi je sponzoriral tiskarijo. Nora sem naravno, zato se ne zadevam in ne prilivam.

OK, in skačem s padalom in morala bi kupit svojega, začel trenirat ih tekmoval (ob tej slovesni priložnosti te tudi vabim na spomladanski tečaj v Aeroklub NM) in za to je treba KE\$, zastopiš. Torej: ti meni jurja (1000 tolarof), jaz tebi knjigo, jaz sebi padalo. Deal?

Moja telefonska je: 321 408, naslov: Prečna 75, Novo mesto (simpatični nekadilci brez otrok, malo rabljeni, lahko priložite tudi sliko), najdeš pa me tudi v 4.g gimnazije.

Že vnaprej hvala in s spoštovanjem in vse to, bok!»

Ali tudi ti rad/a poprimeš za pero (ali kemični svinčnik, kakor vam ljubše). Če želite svoje prispevke predstaviti tudi drugim, jih pošljite na naš naslov in poskrbeli bomo, da ugledajo luč sveta...

Rubrika Ortofoto Pub je namenjena predvsem fotografiji. Če se ukvarjate s fotografijo profesionalno ali amatersko ali pa če vas fotografija samo malce zanima, se boste tu zagotovo ustavili, saj tu boste izvedeli razne fotografske skrivnosti umetnikov, kako izboljšati vaše fotografije pa do razglabljanj o umetniški fotografiji.

Za začetek se vam bom predstavil kot avtor te rubrike in tudi fotograf. Ime mi je Borut Peterlin in večina svojih fotografskih izkušenj sem pridobil med mojim študijem v Pragi na akademiji lepih umetnosti FAMU, tam sem seveda študiral, kaj drugega kot, fotografijo. Veliko sem razstavljal tako v tujini kot tudi v Novem mestu. Največji uspeh, ki sem ga do sedaj dosegel je bila zmaga na natečaju za Fotografijo leta 1997. Zmagal sem z serijo Zombiji, ki sem jo delal dve leti in pol in ta serija je bila moja diplomska naloga. Tokrat bom predstavil nekaj fotografij iz te serije in opisal kako je serija nastala od koncepta, tehnike in končne realizacije.

Vsaka fotografija mora imeti trden koncept, dobra fotografija brez trdnega koncepta je kot hiša brez temeljev in dobra fotografija ki nima dostojne predstavitve je kot čudovita hiša brez strehe.

Torej koncept »Zombijev« je sledeč: Smo zombiji, ujeti v tej družbi in brez lastne volje. Živimo pod vsiljenimi normami družbe, ki še posebej v velemestu izgublja svojo identiteto in moralne vrednote. Celotna serija Zombiji je sestavljena iz dveh delov. V prvem prikazujem naslednje: ljudje smo si fizično blizu a duhovno daleč, odtujeni, omrtvičeni, zaprti vase. Brez volje nas nosi tok časa. V drugem delu nastopa otrok, kot simbol nedolžnosti in čistosti. Že takoj ko pride na svet, se mu brez vprašanj dodeli status in pravila družbe. Močno je dominiran v svetu odraslih, dokler na koncu tudi on ne odraste in s tem postane Zombi.

Seveda koncepta nisem takoj prvi dan napisal in potem dve leti in pol fotografiral. Ko ustvarjam imam seveda nek grob koncept, a ta se s časom brusi in oblikuje, kot kamen v reki, dokler nima idealne oblike. Na začetku so samo čustva in namen umetnosti je obuditi čustva.

Nato sledi tehnika. Če sem želel mimoidoče prikazati kot brezčustvene zombije, ki bežijo po ulici sem moral pričarati na fotografiji gibanje. Efekt gibanja sem dosegel, da sem imel dolg osvetlitveni čas, 1/30 sekunde, in ko sem fotografiral »portretiranca« je bila hitrost fotoaparata enaka gibanju človeka, podobno kot športni fotografi fotografirajo avtomobile. Zaradi bližine subjekta sem uporabil širokokotni 24mm objektiv. Širokokotni objektiv od 20 do 35mm imajo tudi to čudovito lastnost, da ko fotografiraš nekaj ali nekoga mu lahko prideš res blizu in vzpostaviš nekakšen kontakt med subjektom in gledalcem. Veliko slavnih dokumentarnih fotografov uporablja prav 28mm objektiv. Velika prednost teh objektivov pa je tudi velika globinska ostrina.

Za nepoznavalce: Globinska ostrina je če naprimer izostriš na nek motiv, ki je oddaljen 1m, bo oster samo ta motiv in nič drugega, to velja predvsem za teleobjektive, medtem, ko pri širokokotnem bo veliko več ostrega.

Seveda pri globinski ostrini je zelo pomembna tudi zaslonka, če je bolj zaprta, večja je globinska ostrina.

Ko sem fotografiral, mi je film občutljivosti 400ASA dal možnost maksimalno zaprte zaslonke in s tem maksimalne globinske ostrine. Pri 24mm objektivu in zaslonki f:16 je globinska ostrina od enega metra pa do neskončnosti. Tako da sem se lahko popolnoma posvetil izrazom mimoidočih.

To je bistvo moje tehnike, vendar to še ne pomeni da bo vsaka fotografija ostra in tudi dobro zamazana, sploh ne! Da sem dokončal serijo štiridesetih fotografij sem potreboval 135 filmov oziroma blizu pettisoč posnetkov da sem dobil natanko to kar sem hotel. Fotografiranje je lovljenje trenutkov, če vidiš trenutek za dobro fotografijo, je po vsej verjetnosti že prepozno, da bi sprožil zaklop. Zato jaz vedno sprožim zaklop, še preden se sploh kaj zgodi in potem še nekajkrat.

In ko že zaključiš s fotografiranjem, če res spoštuješ svoje delo, ga boš tudi primerno prezentiral. Seveda vse je odvisno za koga. Jaz sem svoje fotografije zvezal v knjigo in jih tudi povečal in vložil v paspartu za razstavo. Vendar, tudi iz šelehamerja ali kartona se naredijo zelo poceni in lepi paspartuji, pa tudi fotografije iz vaših počitnic ni potrebno, da ležijo nekje v škatli, fotoalbumi zelo popestrijo večer.

Če imate kakšno fotografsko vprašanje ali kak izdelek, nam lahko pošljete na naslov uredništva.

Borut Peterlin

NE ZAPIRAJTE VRAT!

PRISLUHnite jim, ONE VEDO!

Vsem je skupna vsaj ena značilnost - zavest o tem, da je gibanje vir energije. Ne poznam človeka, ki bi je ne potreboval, saj vsakemu izmed nas vsak nov dan prinese nove izzive, skrbi in težave.

OPOZORILO PRED BRANJEM! Vse nasvete, ki so jih za vas povedali ljudje, ki vedo, kaj je dobro, lahko uporabite.

Že davno je za nami mesec september, mesec, ko nas vse povsod spremljajo oglasni panoji in televizijski spoti z vabilom, da odpremo svoja vrata. Komu? Gostji z imenom REKREACIJA. Ste odprli svoja vrata? Če ste jih, potem tudi upam, da ste jih pozabili zapreti in da so še vedno na stežaj odprta.

Danes lahko opazamo naraščajočo zavest ljudi o tem, da je zdravje naše največje bogastvo in ena redkih stvari, ki nimajo prave tržne vrednosti. S pravilnim sorazmerjem med telesno aktivnostjo in počitkom, zabavo in delom, hrano in duševno spodbudo, bo naše telo naredilo več, kot bomo od njega zahtevali.

Naš način življenja ima namreč največji vpliv na naše počutje. Razviti svet, v katerega se po načinu življenja lahko prištevamo tudi mi, je na videz očiščen tistega, kar je uničevalo zdravje naših prednikov - bolezn, podhranjenosti in slabe medicinske oskrbe. Toda to še ne pomeni, da tudi resnično in na pravi način uživamo vse prejete življenjske sadove.

Namen naslednjih dveh strani ni oglaševanje različnih »ponudnikov« telesnih aktivnosti, temveč spodbuditi k razmisleku o tem, kako živimo. Neki mislec z Vzhoda je nekoč dejal: »Vsakdo izmed nas ima tisoč življenj, vendar samo eno je tisto pravo. Morda je ravno tole, ki ga živiš sedaj...«

Maja

Pomen rekreacije

DR. TATJANA GAZVODA
direktorica Zdravstvenega doma Novo mesto

»Človek je narejen za gibanje in ne sedenje! Osnovni problem 20. in 21. stoletja je oz. bo premalo gibanja, predvsem na delovnem mestu. Robotizacija delovnih postopkov je sicer olajšala fizično delo, povečala pa je prisilno držo. In prav prisilna drža hrbtenice in spodnjih okončin (kolen in kolkov) so pripeljale do kroničnih okvar in obrab gibal. Vse te bolezni so v porastu tako v svetu kot tudi pri nas.

Bolezen pomeni bolečino, neprijetne diagnostične postopke in terapije, odsotnost z dela, s tem je povezano zmanjšanje dohodka posameznika, pa tudi celotne družbe. Pri nas se pojavlja problem visoke stopnje invalidnosti, kar pomeni zmanjšanje delovne zmožnosti in na koncu tudi invalidsko upokožitev. Najbolj žalostno je, da je pojav največji v starostni skupini od 35 do 45 let, ko so ljudje na višku življenjskih moči. Vse to je posledica nepravilne drže in premalo gibanja.

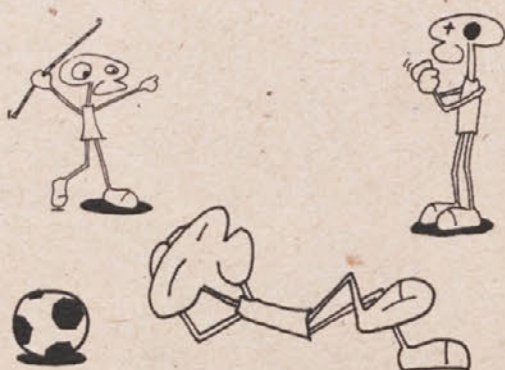
Pomen rekreacije je dosti večji, kot se zavedamo. Rekreacija je pomembna tako pri tistih, ki dobro zdravje že imajo, da ga ohranijo, ostali pa naj bi se rekreirali, da ga izboljšajo. Za bolne rekreacija pomeni zmanjšanje subjektivnih težav in kakovostno preživetje. Zato bi se morali gibati vsak dan.

Modeli gibanja so človeku že dani. Kot otrok kobacaš, do osnovne šole so

vzglede starši, vzgojitelji v vrtcih in okolje samo. Šola ni namenjena le učenju, ampak tudi gibanju. Gibanje za intelektualno delo pomeni izboljšanje pretoka v možganih in sprostitve očesnih mišic. Najbolj neprimerno je sedenje v šoli in nošenje težkih šolskih torb, kar lahko izboljšamo že s pet-minutno telovadbo med poukom in nošenjem nahrbtnika le s tistimi potrebščinami, ki jih otroci v tistem drgevu potrebujejo. Še slabše pa je na delovnih mestih, kjer je veliko statičnih obremenitev, npr. sedenje za računalnikom. Kot del delovnega procesa in ne kot razkošje, bi si vsako uro si morali vzeti 5 minut aktivnega odmora. Le tako bodo delavci zdravi dočakali polno delovno dobo. Delavci za tekočim trakom bi morali vsaki dve uri imeti 7 minut aktivnosti ob glasbi, s tem, da se vaje in glasba vsak mesec spremenijo. Rekreacija na delovnih mestih z mikroklimatskimi pogoji (strup, prah) naj bi potekala izven delovnega mesta, odmori naj bi bili daljši od 20 minut, čas namenjen malici pa skrajšan na 20 minut. Tudi sam delodajalec naj bi od delavca/delavke zahteval, naj se rekreira, ker hoče zdravega človeka!

Prvo osnovno gibanje je hoja! Vsi lahko hodimo, pa še poceni je. Tako gremo peš po stopnicah, v službo, mesto, naravo... Ob tem moram pohvaliti tudi domače ljubimce, ki skrbijo za gibanje svojih lastnikov, pa tudi vse tiste, ki se z nahrbtniki na ramenih odpravijo po naši lepi dolenski pokrajini.

Potek vadbe

NATAŠA PODKRIŽNIK
absolventka Fakultete za šport in inštruktorica fitnesa in aerobike

»Vadba v fitnes studiu naj bi potekala po programu oz. zaporedju določenih vaj. Program vadbe naj se začne z obveznim kratkim ogrevanjem, kar pomeni vsaj 5 minut teka, kolesarjenja ali vadbe na steperju. Temu sledi raztezanje, nato pa pridejo na vrsto različne naprave. Pomembno je, da se ljudje pred uporabo različnih naprav poučijo, kako se pravilno dela na posameznih napravah, nato pa se za začetek naredi 10 do 15 ponovitev na vsaki izmed njih. Na koncu vadbe je zopet obvezno raztegovanje, da se izognemo morebitnim bolečinam v mišicah naslednji dan. Za tem je priporočljivo spet 4 do 7 minut vrteti kolo ali teči, da se mišice zopet sprostijo. Takšen je program za rekreativce. Program za športnike ni bistveno drugačen, le obseg, količina in intenziteta vadbe je precej večja in veliko bolj zahtevna.

Pri aerobiki začnemo z aerobnim ogrevanjem, nato naredimo vaje za raztezanje, tem pa sledi koreografija. Aerobni del traja približno pol ure, nato pa preidemo na vaje za moč, ki jih delamo bodisi z elastikami bodisi z utežmi in obsegajo delo za roke, noge, hrbet in trebuh. Na koncu sledi še ohlajanje, sproščanje in raztezanje. Ženske imajo na splošno raje aerobiko, saj se »bojijo«, da bi pri fitnesu dobile preveč mišic. To mišljenje je napačno, saj vse zavisi od programa vadbe. Za moške pa je aerobika preveč »ženska zadeva«, kjer se dela ob glasbi, pomembna je

ŠPORT KREPI UM

Rezultati raziskave, opravljene na University of California, navedeno dejstvo potrjujejo. Zatorej, če hočemo ohraniti živahnost uma tudi v poznejših letih, se moramo ukvarjati s športom. O tem nam ni potrebno razglablјati na dolgo in široko. Navedemo lahko le eno ime: Leon Štukelj. Njegova življenjska energija ne potrebuje razlage...

M.Ž.

STRES NI PRIROJEN!

Čeprav je res, da je neizogiben del človekovega življenja, pa je tudi res, da se z njim ne rodi nihče. Ste že kdaj videli dojenčka, ki trpi za stresom? Vsi stresni odzivi so naučeni za časa življenja. Ker stresu ne moremo uiti, je najbolje, da ga čim prej spoznamo, se nanj pripravimo in se mu čim bolj učinkovito upremo. Nasvet: če ste se naučili na določene dogodke odzivati s stresom, se tega lahko tudi odvadite in odgovorite na bolj pozitiven in ustvarjalen način. Najboljše zdravilo proti stresu je pozitivna energija. Poskusite, resnično deluje!

M.Ž.

HOJA - prijetna in lagodna vadba

Anketa, ki smo jo izvedli med naključnimi vprašanimi, je pokazala, da so sprehodi med vprašanimi najljubša oblika rekreiranja, zato bomo o njej zapisali nekaj vrstic.

Če ste eden izmed tistih, ki jih zaprti prostori ne privlačijo, vam preostane gibanje na prostem. Možnosti je veliko, toda, kot je omenila tudi dr. Gazvodova, je osnovno gibanje hoja. Ta vrsta vadbe ne zahteva posebne priprave, poleg dobre volje potrebujete le vremenu primerno oblačilo in močno ter udobno obutev.

Poznavalci trdijo, da je hoja lahko prav tako učinkovita kot tek, le nekoliko dlje traja. Bistveno je, da lahko tudi na ta način izboljšate svojo telesno pripravljenost. Med hojo boste opazili, da postaja vaše dihanje globlje in bolj enakomerno, kajti pljuča spravijo več kisika v telesne celice in presnova se pospeši. Takšna pospešitev traja še nekaj časa potem, ko nehate hoditi: telo porabi več kalorij, da jih spremeni v energijo.

Zdravniki hojo predpisujejo za zdravljenje in preprečevanje osteoporoze, tj. krhkosti kosti zaradi pomanjkanja kalcija, bolezn, ki so ji podvržene predvsem ženske po petdesetem letu starosti. Prav tako pa hojo zdravniki priporočajo vsem, ki imajo težave s sklepi ali pa so si le-te »nakopali« s pretiravanjem pri teku.

M.Ž.

ŠPORT - MOJA ZAPOSILITEV

Če hočeš dandanes uspeti v športu, moraš postati profesionalec. Drugače pač ne gre. Za amaterje v vrhunskem športu ni prostora. Z njimi se nihče resno ne ukvarja in tudi sami se morajo naprezati mnogo bolj, saj so za vse sami. Profesionalci imajo za sabo cel štab zdravnikov, fizioterapevtov, psihologov, svetovalcev za hrano in drugih strokovnjakov. Tudi Jana je profesionalka, le da vsega zgoraj naštetega nima. Pa nič zato, samo da ji, dvajsetletnici, še ni zmanjkalo volje in fanatične zagnanosti, ki jo spremlja od 6. razreda dalje.

Torej, Jana, šport kot tvoja zaposlitev...

»Ja, res ga tako vidim, še posebno sedaj, ko sem na treningih vsak dan, dvakrat na teden grem dopoldan v fitnes,

vsako soboto pa imamo tekmo. Imam dejansko popolnoma profesionalen odnos do treningov in tudi naši rezultati so takšni, da brez tega ne gre in se vsemu še bolj posvečam. Dokler imam perspektivo, bom naredila vse, da bom še napredovala, ker edina pot do uspeha je pač ta, da treniraš.«

Kako te tvoja zaposlitev omejuje v vsakdanjem življenju?

»Razen poleti, ko imam julij prost, nimam počitnic. Nobenega zimskega smučanja, za novo leto imam 3 dni prosto, za prvomajske praznike nič... Toda za to sem se zavestno odločila in tako živim od 6. razreda naprej.«

Ali ti volje nikoli ne zmanjka?

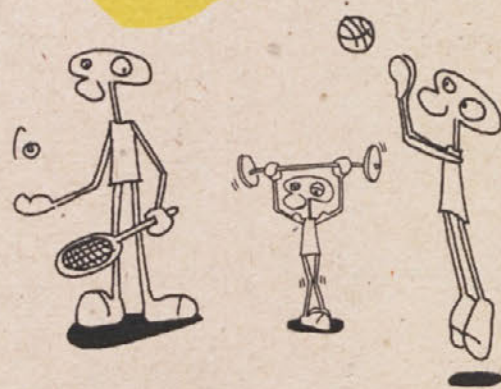
Ne, to sploh ne! Dokler napredujem, sem v reprezentanci in dokler dosegamo dobre rezultate, imam voljo. Če pa bi enkrat začela stagnirati in če bi me druge prehiteli, potem bi me verjetno tudi volja minila. Brez športa si življenja sploh ne znam predstavljati. Res je, da mi gre včasih vse na živce, vendar sploh ne morem pomisliti na to, da ne bi šla na trening ali pa da mi je mučno iti. Grem z velikim užitek in uživam v tem, da treniram, da imamo tekme, še posebno, ko vidim v Novem mestu polne tribune, to je zame nekaj najlepšega.«

Bi morda, če bi imela priložnost, odšla tekmoval za kak tuj klub?

»Definitivno, če bi dobila tako ponudbo, da bi jo lahko sprejela, bi bila zelo zelo zadovoljna. Tudi v Novem mestu sem zaenkrat povsem zadovoljna, bi pa rada šla kam drugam, da bi malo napredovala. Mislim namreč, da je težko napredovati, saj nimam nikogar, da bi se od njega učila. Časa imam še dovolj, saj

igralke dosegajo svoj maksimum med 25. in 30. letom, če le ni poškodb.«

P.S. Pričujoči pogovor je nastal pred izborom Športnik leta '97 in kot verjetno že veste, je bila Jana tudi letos, že drugič zapored, izbrana za najboljšo športnico Dolenjske. Mnogim čestitkam se pridružujemo tudi mi in ji želimo mnogo dobrih tekem in veliko športnega elana.

ritmika, koreografija in poskokj, koordinacija telesa - vse to pa za moške ni preveč privlačno.

Positivne strani telesne vadbe vidim v dobrem počutju in pa pomemben je občutek, da nekaj dobrega storiš za svoje telo. Rekreiram se 3 do 4 krat na teden, tako da se dobro počutim in si vedno znova lahko rečem: 'Tako, zopet sem naredila nekaj zase.'«

Gibanje kot sprostitiv

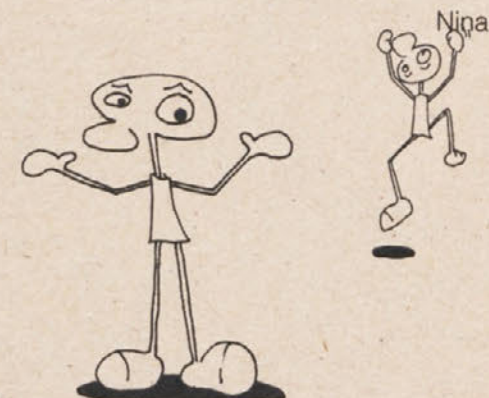
BREDA KASTELIC VOVKO

športna pedagoginja ter inštruktorica fitnesa in aerobike

»Športno rekreativna dejavnost naj bi krepila splošno odpornost in sposobnost posameznih organskih sistemov in delovala kot sprostitiv in antistres.«

Aerobika pomeni zdrav način življenja, pomeni vadbo, ki vodi do čim boljše pripravljenosti srčno-žilnega, mišičnega in dihalnega sistema. Gre za aerobno gibanje, ki pomeni sposobnost daljšega neprekinjenega opravljanja neke telesne dejavnosti, pri kateri se število srčnih utripov poveča vsaj za 50 odstotkov od vrednosti v mirovanju. Aerobika je vrsta vadbe, ki je popestrjena z glasbo in vključuje različne gibe, tako da je dejavnih toliko mišic, kolikor je le možno. V ta namen se uporabljajo tudi različni rekviziti.

Danes se bolj kot kdajkoli govori o zdravem načinu življenja, o skrbi za telesno in duševno kondicijo, o pravilni prehrani in o pomenu gibanja za človekov organizem. Biti »fit« postaja trend in nenačadnje tudi nuja, saj je sodoben način življenja za človeka vse prej kot zdrav. Meni gibanje pomeni življenje, potrebo, dobro počutje in zame brez gibanja ni življenja.«

NAŠA ANKETA

O pomenu in načinu rekreacije je bilo v prejšnjih prispevkih že veliko povedanega. Kako pa je z našimi someščankami in someščani v resnici, nam bo pokazala pričujoča kratka anketa. V anketo smo vključili 31 predstavnic nežnejšega spola in 23 moških.

ženske

kako pogosto se rekreirajo

nekajkrat na mesec	19,47%
dve uri na teden	3,2%
tri ure na teden	25,8%
več kot tri ure na teden	41,9%
pozimi se ne rekreiram	3,2%

vrsta rekreacije

tenis	1,8%
aerobika	15,8%
odbojka	14%
gimnastika	1,8%
plavanje	5,3%
tek	17,5%
hoja	26,3%
joga	3,5%
drugo	14%

moški

kako pogosto se rekreirajo

nekajkrat na mesec	13%
dve uri na teden	4,4%
tri ure na teden	8,7%
več kot tri ure na teden	65,2%
pozimi se ne rekreiram	8,7%

vrsta rekreacije

tenis	7%
badminton	4,8%
odbojka	4,8%
košarka	28,6%
squash	2,4%
tek	23,8%
hoja	14,3%
drugo	14,3%

Našim anketirancem pa rekreacija pomeni predvsem način pridobivanja energije, krepitev telesa in vzdrževanje telesne kondicije.

Anketo je pripravila Maja, izvedla Nina, skrbno obdelala pa Mojca.

V galeriji Pri Slonu so minulo leto kar nekajkrat na svoj račun prišli vsi ljubitelji jazz glasbe. Kot kaže lastnik Slona Cveto Šali s svojim glasbenim izborom nikoli ni razočaral goste, saj so vedno znova radi obiskali nov koncert. In kakšnih glasbenih posladkov smo bili deležni? Naj naštejemo le nekatere:

CD - NOVO MESTO

Od druge polovice sedemdesetih let do danes je Novo mesto z okolico gotovo eden glavnih slovenskih pop-rock-folk centrov. Že pred letom 1975 so sicer obstajali različni bendi, ki so igrali džezovsko, plesno ali zabavno glasbo (Dizzy combo, Mosquitos, Dehors, Črni tulpani, Eons, Sonce), vendar niso uspeli posneti lastnih skladb, tudi če so jih imeli. Svojevrsten mejnik predstavlja delovanje skupine Rudolfovo, ki je kot prva uspela izdati vinilno ploščo z danes legendarnima skladbama Grem domov in Gorjanska bajka. Za njimi so v osemdesetih zrasle skupine Drevored, Orioni, Pandan, Strip, Županova torta, Bacili, Zdene Kockar, General Lojze, Lost Californians, Peta avenija, Avalon, Full Spoon, Proteus, Goga bend, God damn blues band in druge, v devetdesetih letih pa še Društvo mrtvih pesnikov, D'Kovači, Mercedes band, Barakuda, Dan D, Copacabana, Coco, The Madžars, Minister Gregor, Stara pravda, The Rings, Wet Bed in druge. Mnoge skupine so ustvarjale lastno avtorsko glasbo in jo tudi posnale, vendar do izida samostojnih albumov (razen pri nekaterih) ni prišlo. Napol pozabljene nekdanje in še danes odlične skladbe počivajo v radijskih in drugih arhivih na trakovih, ki jih danes v dobi CD-tehnologije vzame v roke le še redko kdo. V DNS-ju smo prišli na idejo, da bi novomeško glasbeno produkcijo zadnjih dvajsetih let ovekovečili na kompilacijski zgoščenci, ni pa izključeno, da bo »novomeških« CD-jev več, saj je kvalitetnega materiala dovolj vsaj za tri albume. Namen izdaje omenjenega projekta je predvsem ohraniti dobro glasbo na kvalitetnejšem nosilcu zvoka, seznaniti mlajše rodove z glasbeno ustvarjalnostjo v Novem mestu zadnjih dvajsetih let in širši slovenski javnosti predstaviti potenciala, ki jih nosi v sebi naše mesto ob Krki. Vsi sodelujoči avtorji so se odpovedali honorarjem od prodaje CD-ja, ki bo predvidoma izšel do konca februarja, morebitni dobiček pa bo namenjen notranji glasbeni opremlitvi novega mladinskega kluba v KC Janeza Trdine, za katerega se borimo že toliko let, in sicer za nakup klubskega klavirja ali ozvočenja.

Tomaž Konciliija

Prešernov dan oziroma večer je popestrila sedaj že znana novomeška etno-rock skupina D'Kovači. Skupino sestavljajo sami prekaljeni glasbeni »mački«, ki so dolga leta že prisotni v novomeškem glasbenem življenju.

Dvakrat so v goste prišli Miha Jazbinšek in njegove legende. Miha Jazbinšek, nekdanji minister za okolje, je dokazal, da je odličen glasbenik. Njegove izvedbe klasičnih jazzovskih uspešnic so bile polne življenja, s pomočjo svojih legend - Vaska Repinca, Matevža Smrkola, Ivana Prešerna in Marjana Laborca- pa je ustvaril prav posebno ozračje.

Nekajkrat je Slona obiskal tudi najboljši slovenski jazz kitarist Primož Grašič. V novembru se je novomeškemu občinstvu predstavil s svojim triom, katerega člana sta prav tako vrhunska slovenska glasbenika pianist Blaž Jurjevič in bobnar Radko Divjak.

Cveto Šali ljubitelje tovrstne glasbe prav gotovo ne bo pustil na cedilu tudi v letošnjem letu. Zaupajte njegovemu glasbenemu okusu!

M.K.

Številno občinstvo je v začetku marca navdušilo Braco Doblekar Kvartet. Odlični glasbeniki- Braco Doblekar, Marko Petrušič, Nikola Matušič in Marjan Loborec- so v prvem delu predstavili zgoščensko Mir, prijateljstvo, ljubezen, drugi del pa je bil posvečen preigravanju klasičnih jazzovskih skladb.

K-PASSA

3 dnš-JEVI veliki dogodki

PLANICA '97

V nedeljo 23.marca je avtobusna postaja Novo mesto je tokrat zaživela prej kot običajno. Ob petih zjutraj je udeležence izleta na pot pospremila »Paligodba« s svojim jutranjim pozdravom. Bilo je veselo, kot že dolgo ne.

CVIČK '97

Nogometna tekma, v kateri so se pomerili študenti in župani občin Novega mesta, Škocjana in Šentjerneja. Boljši so bili »občinski možje«.

7.maj, menza v Rožni dolini: degustacija vin.

2.maj, skupina »K-passa«... naj koncert leta '97 v Piceriji!

VEČERI V PICERIJI

Picerija, že od nekdaj priljubljeno zbirališče mladih, je v preteklem letu gostila mnoge glasbene skupine in druge družabne prireditve. V arhivu DNSŠ-ja smo našli fotografiji z dveh odmevnih koncertov...

quebec

je me souviens - spomnim se

Mirko Štular

Lesena hiša, prej kočja, s pomolom na jezero, tudi lesenim, in čolničkom ob njem. Vse skupaj v zavetju smreke in dveh javorov. In daleč naokrog nič, ne, pravzaprav velik mir, ki kot da je pogoltnil tudi hrup umirjenega motorja avta, s katerim sem se po ozki, a lepi cesti pripeljal v neposredno bližino tega tihožitja; le enega izmed nešteti, ki jih lahko opaziš v Kanadi. Primer je v Sloveniji iztrgan iz spomina na mehko pokrajino Laurentides, razteza se severneje od neuradne prestolnice province Quebec - Montreala. Da ji pravijo lepa provinca - Belle province, tri četrt sveta ne ve, kot tudi ne, da je največja kanadska provinca. Najbrž ve le to, da je frankofonska in da se je hotela odcepiti od velikanske kraljice ameriškega severa, druge največje države sveta. Neznanka je celo, da glavno mesto Quebeca nosi enako ime - Quebec, da je veliko za dobri dve ljubljani in da je upravičeno prestolnica province, saj če naj ta upraviči vzdevek province 'edini frankofonski otok v Severni Ameriki', potem Montreal, ki Quebec po velikosti in ekonomski pomembnosti krepko prekaša, gladko odpade.

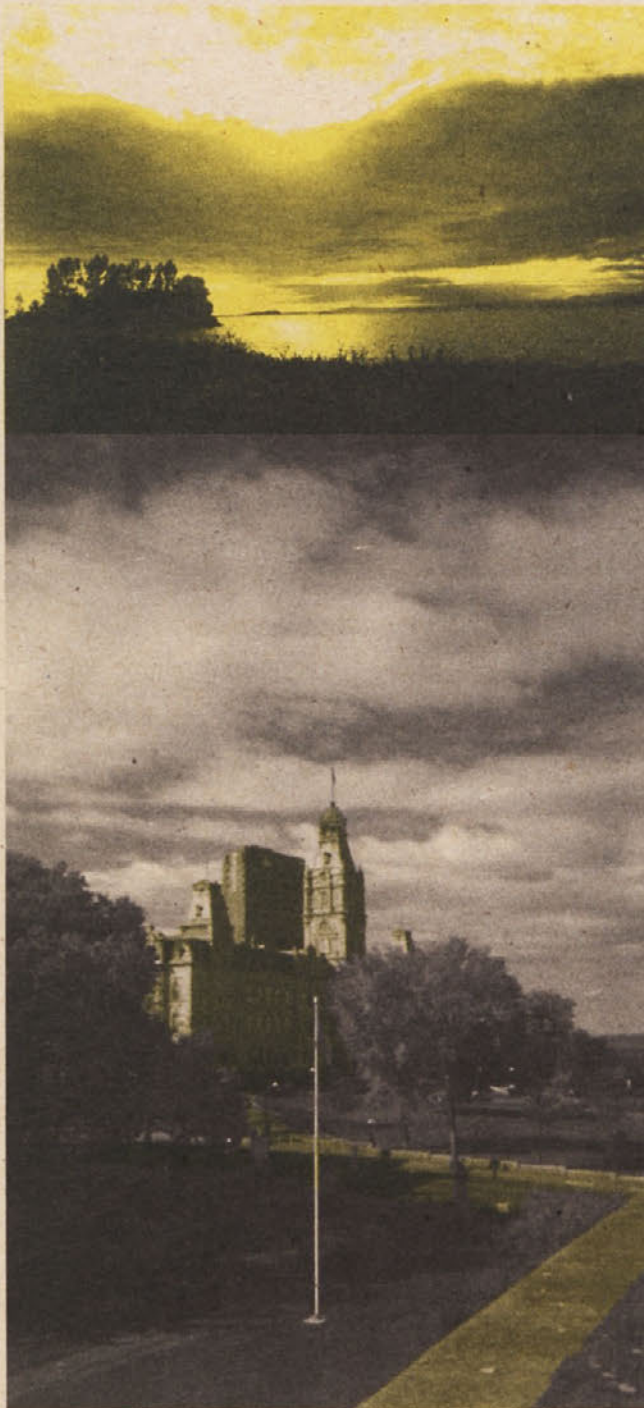
Nova Francija, njen oče je Jacques Cartier, pomorščak, ki je ta del sveta prvi odkrival sredi 16. stoletja, ima zibelko prav v mestu Quebec. Kraj so Indijanci imenovali Kebec, kraj, kjer se reka zoži. Ne tako dalnega leta 1608 je Samuel de Champlain tam vrgel sidro ob rtu Diamant, na katerem danes kraljuje grad Frontenac, in ustanovil trgovsko postojanko za trgovanje s krznom z Indijanci. Nekaj sto metrov stran od Frontenaca pa se je leta 1759 zapečatila usoda ameriških Francozov. V bitki z Angleži so izgubili samostojnost in od Nove Francije je ostal Quebec z angleško krono. Je pa mesto Quebec, katerega jedro za obzidjem je na seznamu svetovne uneskovne dediščine, po jeziku in izgledu danes najbolj frankofonsko mesto v provinci in na celini, kar pomeni tudi najbolj evropsko. Če bi pričakovali, da je Montreal francosko mesto, ste močno brcnili v temo, tudi jaz sem. Ta trimilijonska mešanica ras, narodov, domačinov in prišlekov je prej anglofonska kot ne. Posplošena potrditev: angleško razumejo vsi, francosko pa ne. Na pogled prijazno mesto te enkrat prepričuje, da je francosko z ameriškim pridihom, drugič spet, da je ameriško s kančkom francoskosti. Ameriško soskladje uličnih prizorov čez tri ulice preraste v neskladje enega z drugim, lahko pa tudi v neskladje novega s starim. Nikoli ne veš, kje te medtem preseneti raznoličnost podob največjega mesta ob vodni velikanki - Reki svetega Lovrenca. Ta, na trenutke osupljiva barvitost je posledica velikega vala priseljencev predvsem iz obdobja po drugi svetovni vojni. Ulica Saint-Laurent je zgleden primer multikulturalnega koktejla. Vietnamski restavraciji sledi italijanska kavarnica, te se dotika angleški pub, čez nekaj metrov ga zamenja celo trgovina z napisom Slovenia, nekaj sto metrov naprej je veleblagovnica Varšava.

Še najpristnejše v Montrealu je staro пристanišče, ki z doki pred Svetim Lovrencem skriva svoje osrčje, najstarejši del mesta, sicer star le tri stoletja in pol.

Ko se mi tako misli zlahka pletejo ob pogledu na kočjo na jezeru - imena se danes ne spomnim več, pa javorovi listi urno odpadajo, kot da bi hoteli reči, konec bo kmalu. Konec jesenske barvitosti, ki je najbrž nekaj čisto posebnega na svetu in zaradi katere si Quebec res zasluži ime Belle province. Če odmislim prijaznost ljudi, nič francosko, zlasti v manjših mestih in na podeželju.

Paleta rdečih barv, ki na razglednicah prislika kičast prizor je v resnici zelo preprosta in vzame sapo vsakomur. Začneš se spraševati, ali sem javor sploh že kdaj videl.

Rdečkasta mavrica na zaobljenih, z gozdom pokritih hribih, lahen pliš, listi v zraku. Obrnem glavo v nasprotno smer; na registrski tablici majhnega zelenega suzukija piše med drugim Je me souviens - Spomnim se. Quebecani naj bi se tako spomnili

svoje zgodovine, svoje prave, evropske domovine in ta spomin nosili s seboj. Jaz pa se spomnim živobarvnega oktobra 1997 v pokrajini Laurentides in pomislim: 'Kanada in Quebec z njo, to niso velemesta, temveč narava, divjina in neskončna prostranost. Pa lesena hiša, prej kočja, s pomolom na jezero...'

Dragi popotniki!

Se odpravljate na potep in se vam v glavi porajajo vprašanja v zvezi z deželo, ki jo nameravate obiskati, in s predpisi, ki v njej veljajo? Potrebujete kak popotniški nasvet ali pa morda ne želite na pot sami in iščete sopotnike? Pišite nam, pomagali vam bomo po svojih najboljših močeh. Prav tako bomo veseli, da se nam od blizu in daleč oglasite z razglednicami, najbolj izvirne bomo objavili. V kolikor pa želite svoje izkušnje opisati in posredovati širnemu vesolju, pa so vam na voljo naše strani.

Prihodnjič bomo med drugim odkrivali London, obiskali bomo črno celino, Marko pa nam bo povedal, ali je življenje na severu res takšno, kot ga živijo v mestecu Cicely.

NAGRADNA VPRAŠANJA

1. Katera je največja ameriška zvezna država?
2. Katera reka teče skozi glavno mesto Velike Britanije?
3. Kje v Sloveniji je bila l. 1765 urejena ena prvih lekarn v tem delu Evrope?

Odgovore pošljite na dopisnicah na naš naslov, med pravnimi odgovori bomo izžrebali tri in jih nagradili.

deseta božična regata

Aleš Vozelj

Decembra se je jadrnica Sombrero udeležila tradicionalne »Božične regate« v vodah med Porečem, Rovinjem in Pulo. Njen lastnik, Stane Mokotar, se je šele zadnji večer odločil, da se bova kljub odsotnosti tretjega člana, regate udeležila sama. Tretji član posadke Boštjan Škrabec je bil žal odsoten zaradi študijskih obveznosti.

Regato je sestavljalo sedem različnih etap, ki so se razvrstile od srede popoldan do sobote zvečer. To je seveda pomenilo, da je bila že prva etapa nočna.

Preden nadaljujem, naj povem; da se je treba pred vsako etapo, ali pa vsaj zjutraj, dobro najesti in seveda obleči. Med etapo verjetno za to ni časa. Vse pa je seveda odvisno od vremena.

Prva etapa se je začela v Červarju. Nočna plovba je krasna stvar, predvsem ob stalnem vetru ravno pravšnje moči. Le tega sva imela do prvega obrata oziroma otočka, kjer je veter popolnoma upadel. Počasi sva se pretolkla do cilja v Rovinju. Naslednji dan sta sledili druga in tretja etapa, in sicer do Fažanskega kanala pri Puli in nazaj. V tretji etapi se je prvič zgodilo, da sva glavnega nasprotnika z enako barko, stresla za kar nekaj minut. Začetek petkove etape je bil zopet v Rovinju. Dve etapi tistega dne, četrto in peto etapo, je zaznamoval predvsem v veter pomešan dež. To pomeni, da pada v vseh smereh, le navpično ne. Lepo ga nosi za vrat in po obrazu, v teh decembrskih dneh nič kaj prijetna reč. No, kljub temu sva se kar dobro uvrstila. Sobota je prinesla zadnji dve etapi, šesto in sedmo, vreme pa, kot da prejšnjega dne sploh ne bi bilo. Sonce, idealen veter za najino barko in dve zelo lepi etapi. Pošten taktičen boj z ostalimi jadrnicami.

Najlepši jadralski zaključek regate v marini Zelena laguna pri Poreču. Za konec še odlična večerja in podelitev pokalov - v najino zadovoljstvo sva izvedela, da sva zasedla odlično drugo mesto. Najin sklep ob koncu leta: potrebnih je še kar nekaj izkušenj, treningov na vodi in premlevanje taktike, tudi na papirju.

Mestna občina
Novo mesto

INFOTEHNA

INTERNET PONUDNIK

E-mail: infotehna@infotehna.si, http://www.infotehna.si
Tel: 068 371 710, Fax: 068 321 026

BREZPLAČNI E-MAIL
NASLOVI ZA ČLANE ŠS IN
DNS

Društvo novomeških študentov je pred kratkim registriralo svojo domeno .....@drustvo-dns.si. S tem je društvu omogočeno da po svoji izbiri dodeljuje e-maile vsem interesentom. V prvi vrsti so to seveda člani ŠS in DNS.

Vsak tak e-mail bo za člane brezplačen (za primer, SiOL zaračunava za doelitev e-maila cca. 1000 SIT na mesec). V prihodnosti predvidevamo da bo vsakomur, ki bo postal član ŠS e-mail dodeljen že ob vpisu. Tako da bomo dosegli da bodo vsi naši člani, ki imajo seveda možnost sprejemanja elektronske pošte, lahko bili obveščeni o vseh pomembnih dogodkih, ki se dogajajo v društvu ali na servisu. Ta naslov pa lahko člani uporabljajo tudi za svoje druge aktivnosti, ki niso vezane na servis ali društvo. Poleg tega imamo v načrtu tudi predstavitev lastnih internet strani naših članov (home page), ki bodo imele v naslovu našo domeno.

Vse te novice so še na začetku uvajanja zato vse morebitne interese prosimo, da nam svojo željo po dodelitvi e-mail naslova ali predstavitvi lastne internet strani čimprej sporočijo. To lahko storijo ali osebno na študentskem servisu, ali po telefonu ŠS 068/322 275, ali po pošti na naslov Študentski servis, Prešernov trg 8, NM ali na naš sedanji e-mail naslov dns-nm@siol.net. Ko se bo zbrala dovolj velika kritična masa interesentov ali pa še prej, bo vse objavljeno tudi storjeno. Naša želja torej da se nam javite čimprej v čimvečjem številu.

za DNS
Marko Kralj

PARK, novomeški mladinski časopis, cena 1 SIT
Predlog za ime časopisa je ponudil Matjaž Mehle, za kar se mu iskreno zahvaljujemo!

Naslov uredništva:
Prešernov trg 8,
8000 Novo mesto
tel. 068/322-275
e-mail: dns-nm@siol.net

Ustanovitelj in izdajatelj: DNS
Glavna in odgovorna urednica: Maja Žlogar
Urednik fotografije: Borut Peterlin
Ilustracije: Janez Vidrih
Oblikovanje: Jure Kocuvan
Tisk: Jangraf, naklada: 1000 izvodov

www.infotehna.si/

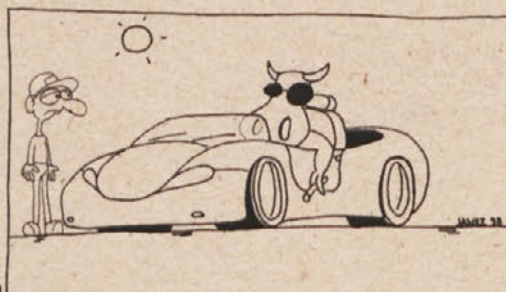
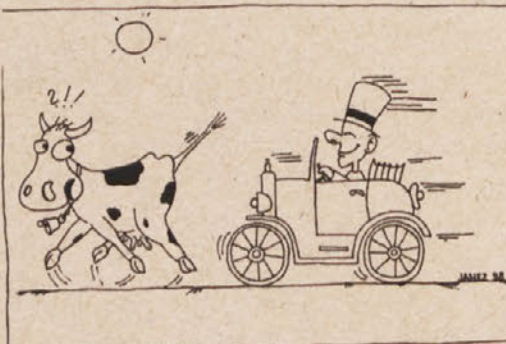
DNS	zadnji pomemb. asirski kralj	poživilna rastlina (mamilo)	Rene Char	trakijski rečni bog	renesan. posvetna skladba	kopno v morju	črta	prva ženska	delavec v tiskarni	zadnji predz. voki										
molekule z več kot 1000 atomi																				
eden od računskih zakonov																				
narodna univerzitet. knjižnica			eno od imen judovsk. jahveja											pritrilnica						
irska republik. armada			star narod											iridij						
Evgen Bergant		nekd. šp. verska laična org. "opus..."												argon						otok na Jadranu
radij		stara enota za delo																		
pripadnik nekd. j. amer. ljudstva		gospodar. panoga																		
zimzelena plazeča se rastlina																				
reklame																				
zmaga pri šahu																				
podoba																				
sestavil:																				
Tomaž Kancilija	velenjska tovarna	živ. maščoba brana nazaj																		
violinist																				
romunski avto visa																				
naš atlet, Jure																				
tovarna posod Celje																				
jap. igra z glasbo in plesom																				
užitna goba																				
italijanski pisatelj Umberto																				

geslo predstavlja zadržki zbirki novomeškega pesnika Smiljana Trobiša

Naredi nekaj, kar ti nihče ne more vzeti.
Pridruži se nam. S tabo bomo večji in še bolj modri.

Pisalo se je leto 1898...

»Prvi avtomobil se je včeraj pojavil v Ljubljani in obudil največjo senzacijo. Paglavci so se kar trumoma podili za njim. Avtomobil je last barona Codellija, kateri se je z njim pripeljal z Dunaja,« je veliki dogodek, pojav prvega avtomobila v naših krajih in na vsem Balkanu, opisal časopis Slovenski narod konec leta 1898. Novi izum je brez dvoma pritegnil veliko navdušenja, vendar tudi nasprotnikov ni manjkalo. Čudežnega stroja so se na začetku bali, kmetje so se pritoževali, da jim ropotajoča vozila plašijo živino in strašijo otroke, ponekod so pred njimi bežali ali pa jih celo kamenjali.

Danes...
BREZ BESED

»Novomeška čitalnica in Dolenjsko pevsko društvo prirejata v Narodnem domu redni letni občni zbor. Telovadno društvo Dolenjski Sokol prireja v Narodnem domu družinski večer. Bratje Sokoli se pozivljajo, da se v društveni obleki in v polnem številu udeleže zabavnega večera.«

Dolenjske novice, 1898. leta